

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

Hatice SANCAK

Milli Eğitim Bakanlığı – Alsancak İlkokulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
haticesancakk21@gmail.com ORCID: 0009-0000-3708-6467

Besime HIZAL

Milli Eğitim Bakanlığı – Atatürk Meslek Lisesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
besimehizal@gmail.com ORCID: 0009-0006-4688-8473

Akile AYKULU

Milli Eğitim Bakanlığı – Karakol İlkokulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
akile.aykulu@gmail.com ORCID: 0000-0002-2168-1795

Özet

Okul öncesi eğitim ilk okuma yazmaya hazırlık açısından büyük bir öneme sahiptir. Ancak her öğrencinin okul öncesi eğitim almaması, bazı becerileri kazanamadan ilkokula başlaması okuma yazma sürecinde birtakım sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu süreçte yaşanan bazı sorunlar öğretmen, öğrenciler, veliler için eğitim öğretim faaliyetlerinde beklenen verimin alınmamasına sebep olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemek, okul öncesi eğitim almamış öğrencilerle yaşadıkları sorunları saptamak, bu sorunların nedenlerini ve çözüm önerilerini tespit etmektir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan tarama modeli kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak anket soruları ve öğretmenlerin görüşlerini açıklayan tablolar hazırlanmış ve kullanılmıştır. Araştırma için Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullar kapsama alınmıştır. Araştırmada; toplam 118 öğretmen, çalışma grubu olarak kullanılmıştır. Araştırma verilerinin incelenmesinde SBSS24 programı kullanılmış, elde edilen verilerin istatistiksel analizinde, betimsel istatistikler (frekans, dağılım, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmış ve bulgular yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okuma yazma öğretimi, okul öncesi, okuma-yazmaya hazırlık

The Effect of Preschool Education on Primary Reading-Writing Achievement

Abstract

Preschool education is of great importance in terms of preparation for first reading and writing. However, not every student receives pre-school education and starts primary school without acquiring some skills, causing some problems in the reading and writing process. Some problems experienced in this process may cause the expected efficiency in educational activities for teachers, students and parents. The purpose of this research is to determine the opinions of classroom teachers working in primary schools affiliated with the Ministry of National Education in the Turkish Republic of Northern Cyprus regarding the effect of pre-school education on the first reading and writing process, to identify the problems they experience with students who have not received pre-school education, and to identify the reasons and solution suggestions for these problems. . This research was prepared using the scanning model, which is among the qualitative research methods. In accordance with the purpose of the research, survey questions and tables explaining teachers' opinions were prepared and used. Primary schools affiliated with the Ministry of National Education were included in the research. In the research; A total of 118 teachers were used as the study group. SBSS24 program was used to analyze the research data, descriptive statistics (frequency, distribution, arithmetic mean, standard deviation) were used in the statistical analysis of the data obtained and the findings were interpreted.

Key words: Reading and writing teaching, preschool, preparation for reading and writing

GİRİŞ

İnsanların toplum içerisinde bir birey olarak kabul edilebilmeleri için sosyalleşmeleri, toplum kurallarına uymaları ve toplum tarafından kabul edilmeleri gerekir. Topluma uyum süreci, kabul görme, kuralları öğrenmede okulların rolü büyüktür. Tüm yaşamı boyunca birey aile, çevre ve okul üçgeni içerisinde yaşadıkları toplumun kültürünü, kurallarını, yazı dilini ve bireyler arasındaki iletişimi, paylaşma ve yardımlaşmayı eğitim kurumlarında öğrenir. Bahsedilen eğitim kurumlarının başında ise okul öncesi eğitimi gelmektedir. Okul öncesi eğitime başlayan 0-6 yaş dönemindeki çocuklar eğitimciler tarafından kritik dönem olarak adlandırılmaktadır. Bu durum ele alındığında bu eğitimin oldukça önemli olduğu gözlemlenir (Salgut, 2019).

Okuma yazma becerileri bireyin hem okul başarıları hem de sosyal başarı ve topluma uyum sürecinde çok önemli bir etkiye sahiptir. Bu beceriler bireyin temel yaşam becerilerini kazanmasını sağlar. Bu temel yaşam becerileri toplumun sürekliliğini ve bireyin kendini gerçekleştirmesini sağlar. Okuma-yazma öğretiminin amacı bireyin analiz-sentez yapma, eleştirel düşünme, bilgiyi kullanma, karar verme ve değerlendirme gibi zihinsel beceri kazandırmaktır. Bu becerilerin kazandırılması ilkökul birinci sınıfta başlar. Bu sebeple okuma yazma becerilerinin kazanılması insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Eğitim öğretiminin ilk hedefleri arasında ilk okuma yazma faaliyetleri yer almaktadır ve bu

faaliyetler eğitim öğretim sürecinin en temel ögesidir.

Erken çocukluk yaşlarında yapılan etkinlikler okuma yazma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir etkidir. Okul öncesi dönemde çocuk okula başlamadan önce bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve biyolojik gelişimi yeterli seviyede olmalıdır. Örneğin, çocuğun kalem tutabilmesi için kas sinir gelişim gücü kazanması yani psikomotor gelişimin yeterli seviyede olması, yazıları okuyup anlaması yani bilişsel gelişimin yeterli seviyede olması ve ilk okuma yazma sürecinde başarılı olabilmeleri için ileri seviyede öğrenme arzusunun olması yeterli seviyede duyuşsal gelişimin gerçekleşmesi gerekmektedir. Başarılı bir okul öncesi eğitimi olan çocukların sınıfta kalma ihtimalleri daha düşüktür. Ayrıca bu çocuklar okulda daha çok başarılı olup okula devam etme ve topluma katkı sağlama olasılıkları daha yüksektir (Bozgün ve Sağır, 2018).

İlk okuma yazma sürecinde öğrencinin bilişsel ve dil becerileri açısından hazırlık seviyesi okul başarısı ile ilişkilidir. Birinci sınıfa başlayan bir öğrencinin öğrenmesi gerekenlerin en başında okuma yazmayı öğrenmek gelir. Bunun sebebi ise tüm örgün eğitim kurumlarında öğrenim ve öğretimlerde sözlü ve yazılı dil kullanılmasıdır. Bu sebeple öğrenciler ilk okuma yazma sürecine başlamadan önce okul öncesi eğitiminde dil becerilerini belirli bir seviyeye getirmelidir. Buna bağlı olarak okul öncesi eğitim süreçlerinde bilişsel ve dil becerilerini geliştirecek etkinliklerle çocuk okuma yazmaya hazırlığının yapılması sağlanır. Okula hazırlamak açısından okul öncesi eğitim kurumları, özellikle yetersiz koşullardan gelen çocuklar için son derece önemlidir. Birinci sınıfa başlayan çocuklarda önceden okul öncesi eğitim ortamı veya ailede kazanmış olduğu dil becerileri, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri ilk okuma yazma sürecine hazırlık olup büyük katkı sağlamaktadır. Buna bağlı olarak ilk okuma yazma öğretimi birinci sınıftaki her çocuğun önceki deneyim ve becerilerini dikkate alarak oluşturulan ve şekillenen bireyselleştirilmiş öğretim sürecidir (Bozgün, 2018).

Okul öncesinde okuma yazmaya hazırlığın öneminden yola çıkılarak hazırlanan bu araştırmanın amacı; ilkokul birinci sınıftaki ilkokuma yazma eğitimi sırasında okul öncesi eğitimi alan öğrenciler ile okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler arasındaki karşılaştırmanın yapılmasıdır. Araştırma; bu konu üzerinde ülkemizde bir çalışma yapılmaması ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda eğitim veren öğretmenlerin düzeylerine de bakılarak, eğitim veren öğretmenlerin okul öncesi eğitimi alan ve almayan öğrenciler arasındaki ilk okuma yazma dönemindeki başarı farkı hakkındaki

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi
görüşlerinin incelemesi açısından önemlidir.

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeli, araştırmanın evren-örneklerini, araştırmanın veri toplama süreci ve bu verilerin analizinin nasıl gerçekleştirildiği hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile hazırlanmıştır. Tarama modellerinde, mevcut durumlar ve şartlar aynen ortaya konmaya çalışılır. Durumlar genellikle doğal çevre içinde oluşmaktadır. Bu tür araştırmalarda değişkenlerin deneysel ve fiziki olarak ayarlanması, olayların meydana gelme ya da gelmemesini kontrol etme durumu söz konusu değildir (Kaptan,1998). Karasar'a (2007) göre ise tarama modelleri, büyük bir evrende, evren hakkında genel bir bilgi elde etmek amacı ile evrenden alınacak bir grup örneklem üzerinde yapılan araştırma modelleridir. Bu tür yaklaşımda ilgilenilen olay madde, birey, grup, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye çalışılır.

Araştırmanın Örnekleme

Bu çalışmanın örneklemini, 2022-2023 öğretim yıllarında KKTC Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve devlet ilkokullarında çalışan toplam 118 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme, zengin veri elde edileceğini düşünülen durumların derinleme incelenmesi olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Amaçlı örnekleme uygun olarak çalışmada seçilen öğretmenler, kolay ulaşılabilen “kolay ulaşılabılır durum örneklemesine” uygun kişilerdir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel verilerin elde edilmesinde 1. ve 2. Sınıf, sınıf öğretmenleri için Salgut (2019) tarafından geliştirilmiş olan “Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan

Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeği (İLYE)” kullanılmıştır. Ölçek “okul öncesi eğitim alan öğrencilere ilişkin görüşler” kısmı ve “okul öncesi eğitim almayan öğrencilere ilişkin görüşler” kısmı olmak üzere iki bölüm içermektedir. Aynı maddeler okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler için ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Uygulanan İLYE, 4 boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler, düşünme becerileri, dinleme ve yazma becerisi ve sınıf içi uyum becerileri boyutlarıdır. Toplamda 44 maddeden oluşan ölçekte birinci boyut için 11 madde, ikinci boyut için 6 madde, üçüncü boyut için 16 madde ve dördüncü boyut için 11 madde bulunmaktadır. Bu maddelerden oluşan ölçek önüne “kişisel bilgiler” eklenerek 118 öğretmene araştırmacı tarafından dağıtılmış ve daha sonra bu ölçekler geri toplanarak analiz edilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesi aşamasında nicel veriler için SPSS 24 programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizinde, betimsel istatistikler (frekans, dağılım, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.92 olarak belirlenmiştir. Betimsel istatistiklerde ortalamalar hesaplanırken ölçeğin 5’li Likert tipinde olmasına bağlı olarak en düşük maddeye 1 puan, en yüksek maddeye ise 5 puan verilmiştir. Dolayısıyla madde ortalamaları 1 ile 5 arasında değişmektedir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular sunulmuştur.

1. Alt probleme bağlı bulgular ve yorum:

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

Tablo 1: Okul Öncesinde Eğitim Alan Öğrenciler İçin Öğretmen Görüşleri

Alt Ölçekler	Maddeler	Mean	SD
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	1. İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	4,34	0,898
	2. İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	4,42	0,881
	3. Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi geliştirmiştir.	4,52	0,663
	4. Verilen ödevleri zamanında yapar.	4,19	0,951
	5. Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	4,35	0,861
	6. Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	4,58	0,059
	7. İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi gelişmiştir.	4,59	0,670
	8. Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	4,47	0,712
	9. Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	4,53	0,675
	10. Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	4,47	0,781
	11. Görselleri yorumlamada başarılıdır.	4,51	0,663
Düşünme Becerileri	12. Renk bilgisi gelişmiştir.	4,74	0,497
	13. Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen, kare gibi) gelişmiştir.	4,72	0,568
	14. Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	4,62	0,569
	15. Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	4,55	0,622
	16. Eşyalarını düzenli kullanır.	4,25	0,869
	17. Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	4,14	0,936
Alt Ölçekler	Maddeler	Mean	SD
Dinleme ve Yazma becerisi	18. Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	3,77	1,172
	19. Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.	3,85	1,099
	20. Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.	4,08	0,948
	21. Büyük kasları ilk okuma yazma becerileri için yeterince geliştirmiştir. (kol çevirme gibi)	4,43	0,745
	22. Çizgi çalışmalarında başarılıdır.	4,50	0,748
	23. Yazma çalışmalarında beklenenden daha hızlı yazar.	4,14	0,954
	24. Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.	4,21	0,959
	25. Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.	4,16	0,924
	26. Öğretimi yapılan sesi - bir kelime içerisinde - diğer seslerden ayırt eder.	4,30	0,788
	27. İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi gelişimi yeterlidir.	4,28	0,794
	28. Gerektiğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.	4,42	0,645
	29. Kalem doğru tutar.	4,43	0,745
	30. Harfleri doğru yazar.	4,24	0,824

Sınıf içi uyum becerileri	31. Sesleri kolay hisseder.	4,42	0,743
	32. Sesle ilgili kelimelere örnek verir.	4,37	0,749
	33. Yazmayı beklenen sürede öğrenir/kavrar.	4,36	0,673
	34. Okul fobisi yaşamaz.	4,46	0,700
	35. Özgüveni yeterince geliştirmiştir.	4,36	0,768
	36. Sebep sonuç ilişkisi kurar.	4,37	0,793
	37. Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince geliştirmiştir. (makas tutma gibi)	4,52	0,663
	38. Belirtilen bir alanı taşırmadan boyar.	4,36	0,812
	39. Zamanı verimli kullanır.	4,19	0,819
	40. Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	4,24	0,781
	41. Sırada doğru oturur.	4,20	0,882
	42. Kurallara uymada duyarlıdır.	4,39	0,717
	43. Okula uyum sorunu yaşamaz.	4,37	0,726
	44. Sorumluluk almaya yatkındır.	4,31	0,871

Tablo 1, okul öncesinde eğitim alan öğrenciler için öğretmenlerin görüşlerini göstermektedir. Tabloda da görüldüğü gibi 4 farklı alt boyutun ve becerinin ele alındığı ölçekte öğretmenlerden elde edilen ortalamalar da farklılık göstermektedir. Öğretmenler kendini ifade etme ve yaratıcılık becerileri ile ilgili soruların olduğu boyuttaki tüm sorulara “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre; kendini ifade etme ve yaratıcılık becerilerinde okul öncesi eğitim alan öğrencilerin tümünün kendileri ifade etme, ödevini zamanında yapma, okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcı olma, öğrenmeye hevesli olma gibi tüm alt boyutlarında kesinlikle yaşıtlarına göre üst düzeyde oldukları görülmektedir. Öğretmenler, düşünme becerileri ile ilgili soruların yer aldığı boyutta öğrencilerin sağlıklı beslenme alışkanlığı olması sorusuna ortalama olarak “katılıyorum” cevabını verirken, bu alt boyutta yer alan geri kalan tüm sorulara “kesinlikle katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Dinleme ve yazma becerisi ile ilgili soruların bulunduğu üçüncü alt boyutta ise öğrencilerin çizgi çalışmalarında başarılı olması, harfleri doğru yazması, sesleri ayırt etmesi ve kolay hissetmesi, kalemi doğru tutması ve büyük kaslarının yeterince gelişmiş olması gibi sorulara öğretmenler ortalama olarak “kesinlikle katılıyorum” cevabını verirken, öğrencilerin noktalama işaretlerini doğru kullanması, harfleri doğru yere yazması, yazma çalışmalarında beklenenden daha hızlı şekilde yazmaları ve kelime ve satır aralarında beklenen boşluğu bırakarak harfleri doğru yerlere yazmaları ile ilgili sorulara öğretmenler çoğunlukla “katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Sınıf içi uyum becerileri ile

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

İlgili soruların yer aldığı son alt boyutta ise öğretmenler, bu boyutta yer alan öğrencilerin zamanını verimli kullanması ile ilgili soruya “katılıyorum” cevabını verirken, bu boyuttaki geriye kalan tüm sorulara “kesinlikle katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Öğretmenlerin, öğrencileri hakkında sıralarına düzgün oturduklarını, küçük kaslarının yeterince gelişmiş olduğunu, okula uyum sorunu yaşamayıp okul fobisi yaşamadıklarını, özgüvenli ve sorumluluk sahibi olduklarını düşündükleri yapılan anket sonucunda elde edilmiştir.

2. Alt probleme bağlı bulgular ve yorum:

Tablo 2: Okul Öncesinde Eğitim Almayan Öğrenciler İçin Öğretmen Görüşleri

Alt Ölçekler	Maddeler	Mean	SD
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	1. İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	3,20	1,067
	2. İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	3,13	0,983
	3. Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi geliştirmiştir.	3,10	0,973
	4. Verilen ödevleri zamanında yapar.	3,30	1,024
	5. Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	3,29	0,997
	6. Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	3,20	0,930
	7. İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi gelişmiştir.	2,88	0,849
	8. Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	3,07	0,931
	9. Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	2,90	0,871
	10. Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	2,97	0,915
	11. Görselleri yorumlamada başarılıdır.	3,08	0,939

Alt Ölçekler	Maddeler	Mean	SD
Düşünme Becerileri	12. Renk bilgisi gelişmiştir.	3,27	0,949
	13. Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen, kare gibi) gelişmiştir.	3,04	0,973
	14. Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	3,03	1,025
	15. Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	2,95	0,847
	16. Eşyalarını düzenli kullanır.	3,14	0,960
	17. Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	4,14	0,936
	Dinleme ve Yazma becerisi	18. Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	3,77
19. Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.		2,55	0,975
20. Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.		2,64	1,1018
21. Büyük kasları ilk okuma yazma becerileri için yeterince gelişmiştir. (kol çevirme gibi)		2,64	1,009
22. Çizgi çalışmalarında başarılıdır.		2,86	0,927
23. Yazma çalışmalarında beklenenden daha hızlı yazar.		2,75	0,989
24. Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.		2,60	0,926
25. Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.		2,64	1,001
26. Öğretimi yapılan sesi - bir kelime içerisinde - diğer seslerden ayırt eder.		2,69	0,967
27. İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi gelişimi yeterlidir.		2,87	0,920
28. Gerekğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.		2,92	0,930
29. Kalem doğru tutar.		3,21	0,904
30. Harfleri doğru yazar.		2,78	1,031
31. Sesleri kolay hisseder.		2,74	1,025
32. Sesle ilgili kelimelere örnek verir.		2,92	0,902
33. Yazmayı beklenen sürede öğrenir/kavrar.		2,95	0,856
Sınıf içi uyum becerileri		34. Okul fobisi yaşamaz.	2,93
	35. Özgüveni yeterince gelişmiştir.	2,64	0,992
	36. Sebep sonuç ilişkisi kurar.	2,82	0,966
	37. Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince gelişmiştir. (makas tutma gibi)	3,08	0,869
	38. Belirtilen bir alanı taşırmeden boyar.	2,82	0,873
	39. Zamanı verimli kullanır.	2,94	0,945
	40. Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	2,89	0,885
	41. Sırada doğru oturur.	2,89	0,875
	42. Kurallara uymada duyarlıdır.	2,98	0,952
	43. Okula uyum sorunu yaşamaz.	2,99	0,892
	44. Sorumluluk almaya yatkındır.	2,69	0,958

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

Yapılan anket sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler ile ilgili görüşleri Tablo-2’de verilmiştir. Bu tabloda da görüldüğü gibi kendini ifade etme ve yaratıcılık becerileri ile ilgili soruların yer aldığı ilk alt boyuttaki tüm sorulara öğretmenler “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Bu alt boyuttaki sorular öğrencilerin paylaşımcı, yaratıcı, hevesli, üretken olmaları, öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurmaları ve düşüncelerini rahatlıkla ifade etmeleri ile ilgilidir. Öğretmenler düşünme becerileri ile ilgili soruların yer aldığı ikinci alt boyutta, öğrencilerin sağlıklı beslenme alışkanlığına sahip olması ile ilgili soruya “katılıyorum” cevabı verirken, geriye kalan tüm sorulara “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Bu bağlamda öğretmenler, öğrencilerin eşyalarını düzenli kullanmaları, renk bilgileri ve temel geometrik şekil bilgilerinin gelişmesi, görseller arası bağlantı kurmada başarılı olmaları konusunda okul öncesi eğitimi alan diğer öğrenciler gibi başarılı olmaları konusunda şüpheye düşüp, kararsız kalmışlardır. Dinleme ve yazma becerisi ile ilgili soruların bulunduğu üçüncü alt boyutta öğretmenlerin verdiği cevaplar karmadır. Öğretmenler öğrencilerin noktalama işaretlerini yerinde kullanmaları ile ilgili soruya “katılıyorum” cevabını verirken, yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakmaları ile ilgili soruya katılmadıklarını belirttiler. Bu alt boyuttaki geriye kalan sorulara ise öğretmenler ortalama olarak “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Dördüncü ve son alt boyut olan sınıf içi uyum becerileri ile ilgili soruların olduğu bölümde öğretmenler, bu alandaki tüm sorulara “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Buna bağlı olarak öğretmenler, okul öncesi eğitimi almayan öğrencilerin özgüvenli, sorumluluk sahibi bireyler olması, sırada doğru oturup kurallara uyarak zamanı verimli kullanması ve belirtilen bir alanı taşımadan boyaması gibi sınıf içi uyum becerilerinin gelişmiş olması konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırma okul öncesi eğitim alan ile okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ilkokuma-

yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları sorunları ve okul öncesi eğitimi alıp almamanın ilkokuma yazmaya olan etkilerini içermektedir. Bu amaç ile yapılan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmada okul öncesi eğitim alan öğrencilerle ilgili öğretmenlere sorular yöneltildiği zaman, öğretmenlerin okul öncesi eğitim alınmasının öğrencilerde birçok artışı olduğunu belirttikleri görülmüştür. Öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerinde, okul öncesi eğitimi alan öğrenciler öğretmen görüşlerine göre daha başarılıdır. Konu ile ilgili öğretmen görüşleri “kesinlikle katılıyorum” noktasındadır. Öğretmenler, düşünme becerileri ile ilgili okul öncesi eğitimi alan öğrencilerde, almayan öğrencilere göre olumlu gelişmeler olduğunu belirtmişlerdir. Dinleme ve yazma becerileri ile ilgili soruların bulunduğu bölümde ise öğretmenler, öğrencilerin yazı yazma çalışmalarında yeterince hızlı olmaları, harfleri satırlarda doğru yerlere yazmaları ile ilgili sorulara genellikle “katılıyorum” cevabı verirken, öğrencilerin çizgi çalışmalarında başarılı olmaları, harfleri doğru yazmaları ile ilgili sorulara “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Bu durum ise öğretmenlerin okul öncesi eğitimin öğrencilerdeki dinleme ve yazma becerilerini olumlu şekilde etkilediğini düşündüklerini göstermektedir. Öğretmen görüşlerine göre, sınıf içi uyum becerilerinde okul öncesi eğitim alan öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmada öğretmenlere okul öncesi eğitim almayan öğrenciler ile ilgili sorular yöneltildiği zaman, öğretmenler okul öncesi eğitimi alınmamasının eksikliği ile ilgili görüşlerini belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin kendilerini ifade etme ve yaratıcılık becerilerinde, okul öncesi eğitimi alan öğrencilere göre eksiklikleri oldukları belirtilmiştir. Öğretmenler bu alanda sorulan sorulara “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Öğretmenler, okul öncesi eğitimin öğrencilerin düşünme becerilerini olumlu yönde etkilemesi konusunda tekrardan kararsız kaldıklarını belirtirken, bu alanda öğrencilerin okul öncesi eğitim alan öğrencilerle aynı noktada bulunmadıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler, onlara dinleme ve yazma becerisi ile ilgili yönlendirilen sorularda, genellikle yeniden şüpheye düşmüşler ve ortalama “kararsızım” cevabını vermişlerdir. Ancak bu bölümde, okul öncesi eğitimi alınmasının öğrencilerin noktalama işaretlerini yerinde kullanmalarını etkilemediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerden gelen görüşler doğrultusunda, okul öncesi eğitimi alınmaması durumunda öğrencilerde sınıf içi uyum becerilerinin gelişmediği ortaya çıkmıştır.

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

Öneriler

Okul öncesi dönemde eğitim alınmasının, öğrencilerin ilkokuma-yazma sürecine olumlu yönde etkileri bulunmaktadır. Buna bağlı olarak çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Okul öncesi eğitimi alınmasının önemini ortaya çıktığı bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi kurumlarını yaygınlaştırması önerilir.
- Okul öncesi eğitim veren kurumlarda görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerin ilkokuma-yazma çalışmalarına hazırlanmaları için buna uygun hazırlık çalışmaları yapmaları konusunda bilgilendirilmesi gerekir.
- Velilerle yapılacak olan veli görüşmeleri ile, okul öncesi eğitimin önemi belirtilerek çocuklarını okul öncesi dönemde eğitim kurumlarına göndermeleri konusunda veliler teşvik edilmelidir.
- Araştırmacılar ise nicel olarak elde edilen bu araştırma verilerini nitelleştirerek, öğretmenlerden okul öncesi eğitiminin ilkokuma-yazma başarısına etkisi ile ilgili bilgi alarak, bu çalışmayı geliştirebilirler.

Kaynakça

Adıgüzel, P. D. (2022). *Kuramdan Uygulamaya Öğretimde Yöntemsel Yaklaşım ve Öğrenme Süreçler Stratejiler Yaklaşımlar Modeller Yöntemler ve Teknikler*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.

Akınoğlu, P. O., Durmuş, Y. D., Gülveren, Y. D., Karahan, Y. D., & Demircan, A. G. (2018). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Aliusta, G. O., Özer, B., & Kan, A. (2015). Öğrenci-Merkezli Öğretim Stratejilerinin Kuzey Kıbrıs'taki Okullarda Uygulanması. *Eğitim ve Bilim*, s. 77-91.

Altunbey, H. (2022). İl ve İlçelerde Öğrenim Gören Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerine Atıklar Ve Geri Dönüşüm Konusunda Eğitsel Oyunlarla Farkındalık Oluşturulması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü*, s. 41-42.

Arslan, P. D., Aşılıoğlu, D. D., Savaş, Y. D., Şahin, P. D., Aydoğan, P. D., & Genç, P. D. (2017). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (8. Baskı b.). Ankara: ANI Yayıncılık.

- Ay, M. A. (2015). Gezi Gözlem Ve İnceleme Yönteminin 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programında “Ekonomo Ve Sosyal Hayat” Ünitesinde Vakıflar Konusunun İşlenmesinde Öğrenci Başarı Ve Tutumları Üzerine Etkisi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, s. 1-83.
- Aycan, D. (2008). Gezi-Gözlem Yönteminin Biyoloji Öğretimindeki Önemi Ve Diğer Öğretim Yöntemleri Arasındaki Yeri. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, s. 1-98.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Bozgün, K., & Sağır, Ş. (2018). Okuma yazmayı öğrenme sürecinde okul öncesi eğitimin etkisi. 2. *In International Symposium on Innovative Approaches in Scientific Studies (ISAS 2018)* (Vol. 3, pp. 1110-1115).
- Bozpolat, E., Uğurlu, C. T., Usta, H. G., & Şimşek, A. S. (2016). Öğrenci ve Öğretim Elemanlarının Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma. *Ziye Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 88.
- Canbolat, F. A. (2018). *Cumhuriyet Devrimleri Üzerine Drama Uygulamaları*. İstanbul: TEM Yapım Yayıncılık Ltd.
- Demirel, Ö. (2000). *Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A.
- Demirel, Ö. (2008). *Öğretim İlke ve Yöntemleri - Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Duman, B., Çubukçu, Z., Taşdemir, M., Güven, M., Babadoğan, C., Oğuz, A., & Ayberk, B. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (2. Baskı b.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Durmuş, A., Başa, A., Ekşi, H., Durmuş, H. I., Ortar, M., N. K., & Yıldırım, P. K. (2008). *Kara Tahtayı Aşmak: Öğrenci Merkezli Öğretmenlik*. İstanbul: EDAM.
- Erbasan, Ö. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*.
- Erciyes, D. Ö. (2019). Öğretim Yöntem ve Teknikleri. P. D. TAN içinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (15 b., s. 179-208). Ankara: Pegem Akademi.
- Falyalı, H. (2015). Ortaöğretim 6., 7. ve 8. Sınıflarda Fen Öğretiminde Problem Çözme Becerilerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen Uygulamalarının İncelenmesi. *Doğu Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü*.
- Göçmen, Ö. (2021). Altı Şapkalı Düşünme Tekniği, Özerklik, Seyreltme Etkisi Ve Uyarıcı Sayısının Yaratıcılığa Etkileri. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü*, s. 1-99.
- Gudu, B. O., & Jesse, N. W. (2023). Teaching Methods and Strategies on Learners' Motivation in English Language Lectures in Higher Education in Kenya. *American Journal of Education and Practice*, s. 48-51.

Okul Öncesi Eğitimi Alınmasının İlkokuma-Yazma Başarısına Etkisi

Karaarslan, F. (2010). Konuşma ve Yazma Eğitiminde Beyin Fırtınası Tekniğinin Etkililiği. *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, s. 1-284.

Karasar, N. (1998). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.

Keleşoğlu, S., Kartaal, M., & Koçer, E. (2023). Pandemi sosyal bilgiler öğretimini nasıl vurdu? *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1), s. 118-149.

Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi. (2005). Lefkoşa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: Talim ve Terbiye Dairesi. <http://talimterbiye.mebnet.net/kibristurkegitimsistemi.pdf> adresinden alındı

Kocakaya, A. (2017). Altı Şapkalı Düşünme Tekniğinin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Alan Öğrencilerin Ders Başarısına Etkisi. *Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, s. 22-26.

Köksal, D. D., & Atalay, U. B. (2017). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Çağdaş Uygulamalarla Yöntem ve Teknikler*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Kuş, E. (2003). *Nicel-nitel araştırma teknikleri: sosyal bilimlerde araştırma teknikleri: nicel mi; nitel mi?* Ankara: Anı Yayıncılık.

Marzano, R. J., Pickering, D. J., & Pollock, J. E. (2004). *Classroom instruction that works : research-based strategies for increasing student*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.

Miles, H. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage.

Opoku, O. G., Adamu, A., & Daniel, O. (2023). Relation between students' personality traits and their preferred teaching methods: Students at the university of Ghana and the Huzhou Normal University. *CellPress*, s. 12-19.

Özdemir, U. (2022). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Eğitsel Oyun Tasarlama Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, s. 19-23.

Salgut, E. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi

Sertel, Y. (2014). Doğu Akdeniz Üniversitesi KKTC İlkokul Öğretim Programlarının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Araştırma Enstitüsü*, s. 112-138ü.

Sevinç, Y. S. (2021). Öğretmenlerin Öğrenme-Öğretme Stratejilerinin ve Etkili Öğretim Stratejilerinin Öğrencilerin İnovatif Düşünme Becerilerini Yordama Gücü. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, s. 154-158.

Sönmez, P. D. (2008). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, s. 543-559.

Vallerio, Z. V., Tobias, J. C., Tillay, J. N., Dumangeng, A. P., Pumihic, V. T., & Bautista, R. G. (2023). Science Teaching and Learning Conceptions Towards Teachers' Sense of Efficacy. *American Journal of Educational Research*, s. 82-83.

Wijesundera, S. (2023). Improving Teaching And Learning in Mathematics and 21st Century Competencies Among Mathematics Learners in The Junior Secondary Classrooms. *University of Peradeniya*, s. 87-88.

Yaşar, M. C. (2010). Yaratıcı Düşünme Becerilerinde Okul Öncesi Eğitimin Etkisi.

Yeşilyurt, E. (2019). Kuramsal Temelleri Açısından Öğretim Stratejilerinin Temel Özellikleri: Bir Derleme Çalışması. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, s. 57-78.

Yiğitoğlu, F. (2020). Tarih Eğitiminde Simülasyon Tekniğinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, s. 1-238.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Ankara: Seçkin Yayıncılık*, s. 113-118.

Yılmaz, Ö., & Tuncer, M. (2020). Dale'in Yaşantı Konisine Göre Yapılandırılmış Ölçme ve Değerlendirme Dersinin Öğretmen Adaylarının Akademik Başarısına Etkisi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, s. 40-62.